

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. De effectibus Eucharistiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

stri cœlestis, sed etiam exhibendum est illi obsequium: tum lectione, & auditione rerum piarum, tum etiam executione operum pietatis: parque est, ut tanquam de manibus inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi in sanctitate & iustitia coram ipso omnibus diebus nostris: mercedem gloriæ ipsi miserante tandem recepturi. Cui laus est, honor & gloria, in sæcula sæculorum, Amen. Finem tandem huic capiti imposituri monebimus rei dignitatem exegisse, ut illud faceremus longius. Ex abundantiore mensa quisque capiet quod sibi necessarium inueniet: nec negliget documenta, quæ aliis citatis dat Henricus in *sua summa lib. 8. cap. 49. §. 1. his verbis*: Dum sumit, caueat ne quid decidat, non masticet, sed reuerenter traiciat, ne quid dentibus hæreat: si hæsit palato, vel calici particula hostiæ, decentius est ut cum ablatione etiam iterata traiciat, quam tactu digiti Sacerdotalis: nec mox post communionem expuat, propter reliquias. Decet, ne statim alios cibos ingerat, qui misceantur cum speciebus Eucharistiæ in stomacho. Seruentur etiam circumstantiæ loci: communiter enim non decet per bullam aut priuilegium communicare sine honesta causa in priuato sacello domus secularis: nec horis indebitis quibus non celebratur, quamuis iure nulla hora determinetur, dummodo homo ieiunus sit: hæc ille. De peccato mortali quod committi potest suscipiendo Eucharistiam de manu mali ministri, iudicandum est per ea quæ ante dicta sunt lib. 1. cap. 14. sect. 3.

CA P V T VIII.

De effectibus Eucharistiæ.

S V M M A R I V M.

- 137 Effectus Eucharistiæ in eo quo digne suscipitur.
 138 Qui in anima producantur, reducuntur ad promotionem ad bonum, & ad reuocationem a malo.
 139 Effectus præseruationis animæ a peccato: & collationis diuinæ gratiæ ex opere operato.
 140 De hoc eodem effectu, cum plures species sacramentales forsus sumuntur.
 141 Effectus præseruandi à mortalibus & liberandi à venialibus.
 142 Eucharistiæ sumptione non remitti potest peccato debitam, quomodo intelligendum.

HORVM explicationem D. Thom. persequitur in 3. par. quest. 79. ubi multo Suarez tam in cõment. quam in disp. 63. & 64. sed quia remotiora sunt à nostro instituto, contenti erimus aliquot documenta tradere, quibus ea quæ præcipua sunt attingemus.

Primum est: Eucharistiam non tantum in anima, sed etiam in corpore suscipientis multa efficere, & maxime tria, quæ in cit. disp. 64. Suarez late explicat.

Primum est: fomitem peccati, ardoremque concupiscentiæ minuere, & bonos affectus in appetitu sensitiuo excitando, reddere hominem promptum & alacrem ad vitam ex virtute agendam: per abundantiam enim charitatis, quæ in hoc Sacramento confertur, affectus voluntatis redundantes in appetitum sensitiuum, causant in eo concupiscentiæ & terrenorum affectuum moderationem.

Secundum est, resurrectio & gloria corporis, quam ij qui fuerint huius cibi cœlestis participes consequentur: non tantum ratione gratiæ & gloriæ animæ, sicut cæteri beati, sed etiam hoc speciali titulo (prout declarat Suarez in eadem disp. 64. sect. 2. col. 3.) quod habuerit carnem suam, carni Christi coniunctam per susceptionem huius Sacramenti: iuxta illud Domini, Ioan. 6. Qui manducat hunc panem uiuet in æternum, & Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem habet vitam æternam, & ego resuscitabo eum in nouissimo die. Tertium est, unio cum Christo, de qua inter alia multa Suarez in sequen. sect. 3. colum. antepenult. sic habet. Quando Christus digne sumitur, realiter coniungitur suscipienti: quia vere ac proprie ipsum constituitur, & quasi quodam corporali amplexu apprehenditur. Ex quo fit, ut quamdiu Christus ibi adest, quantum est ex Sacramenti virtute, illum à quo susceptus est, ex-

citer ut diligit, affectuque complectatur ipsum, quem habet corporaliter præsentem.

Secundum documentum est: Omnes effectus, quos Eucharistia producit in anima, posse ad duo capita reuocari: nempe ad promotionem ad bonum spirituale, & ad reuocationem ac liberationem a malo spirituali siue culpa, siue peccatæ: prout declaratur sequentibus documentis.

Tertium est: Huius Sacramenti susceptionem, promouere animam ad bonum: quoniam confert ei augmentum gratiæ habitualis, conciliatque ei quædam actualia auxilia diuina (de quibus copiose Suarez disp. 63. sect. 9.) ut per charitatis & aliarum virtutum exercitium resistens ardori concupiscentiæ, possit vitam suam spiritualem conseruare.

In quo quidem augmento & actualibus auxiliis consistit ea sacramentalis gratia, quæ est proprius ac primarius huius Sacramenti effectus: quo scilicet diuinus iste cibus id præstat in anima, quod corporalis cibus in corpore, ut bene declarat B. Thom. in citata quest. 79. art. 1. Nam roborat atque charitatem & cæteras animæ virtutes tanquam animæ vires, æstu quodam concupiscentiæ imminutas: restaurat, sicut corporalis cibus restaurat illud quod actione caloris naturalis perditum est in corpore. Nec refert, quod cætera Sacramenta idem præstare censeantur: nam id principaliter conuenit huic Sacramento, tanquam omnium præstantissimo, atque re ipsa continente fontem omnium gratiarum. Vnde Ioan. 6. dictum est à Domino: Caro mea vere est cibus. Denique delectat animam, quia per hoc Sacramentum maxime excitatur in anima deuotio, & charitatis feruor: replendo eam dulcedine diuini sui saporis. Vnde in Ecclesiastico officio dicitur panis de cœlo, omne delectamētum in se habens. Item pinguis panis Christi Christi delicias præbens Regibus, & adeps frumenti quo satiat nos Dominus.

Quod autem aliquando à lumentibus non sentitur talis delectatio & suauitas, ex eo nascitur (ut ex Guiliel. Parisiensis habet Gregor. à Valent. tom. 4. disp. 6. quest. 7. puncto 1. col. 1287.) quod peccatis venialibus male affectum habeant animæ palatum, nec rem tantam secum reputent, quantum requirunt ad feruorem charitatis: qui tunc maxime in voluntate fouetur, cum cibus iste per meditationem pie illi ab intellectu quasi masticatur.

Cæterum non tam gratiæ augmentum, sed quandoque etiam primam gratiam, & peccatorum mortalium remissionem Sacramentum illud conferre, multorum Theologorum sententia est, quam refert & sequitur Suarez disp. 63. sect. 1. ubi etiam contrariæ sententiæ rationes solut. clare. Vide antedicta lib. 16. cap. 6. sectione priore, & Greg. à Valen. in citato puncto 1.

Quartum documentum est, Sacramentum istud facere, ut anima præseruetur à peccato, perseueretque in bono. Cibi enim proprium est suppeditare robur ad vitam producendam, & ad resistendum illi contrariis. Talem autem effectum Eucharistia producit; ex D. Thoma 3. part. quest. 79. artic. 6. Namque prout hominem Christo coniungit per gratiam, roborat vitam spiritalem, tanquam spiritualis cibus, & spiritualis medicina. Et prout signum quoddam est passionis Christi, per quam victi sunt dæmones, roborat animam aduersus insurgentes dæmonis tentationes: quandoquidem ex D. Chrysost. homil. 45. in Ioannem: tanquam Leones flammam spirantes ab ipsa sacra mensa discedimus terribiles affecti Diabolo.

Quintum documentum est: Hoc Sacramentum (nisi ponatur obex) spirituale effectum gratiæ ex opere operato conferre, in ipsius vera & reali mädicatione: seu cum ipsum missum in os ad stomachum transmittitur. Istud colligitur ex verbis Domini, Ioan. 6. Qui manducat me, uiuet propter me. Et Qui manducat hunc panem uiuet in æternum. Confirmaturque ex eo, quod in omnibus Sacramentis gratia confertur per ipsorum applicationem ad subiectum: nempe ad hominem eiusdem gratiæ capacem: Sufficiet autem subiecto applicatum hoc Sacramentum dicitur, quando manducatum est seu transmissum ad stomachum: etenim datur per modum cibi, qui per huiusmodi transmissionem dicitur applicari.

Plura de hac re Suarez, in eadem disp. 63. sect. 4. docens in sequenti §. & 6. plures species sacramentales successiue sum-

pas, conferre, & num tantum & eundem effectum gratiæ, id est in sumptione primæ speciei. Atque id procedere, siue species illa sit eiusdem rationis, vt plures hostiæ, vel earum parti. ula: siue sint diuersæ rationis, vt vna panis & altera vini. Fundamentum est: quia tales sumptiones licet physice sint distinctæ, non sunt tamen considerandæ, vt integræ communionones: sed vt integrantes vnam moraliter communionem per quam vnus datur effectus.

Sextum documentum, quo precedens limitatur, est: Ex parte quidem Sacramenti, existenteque eadem dispositione in suscipiente: per primam partem communionis qua vere & realiter Eucharistia applicatur, produci effectus eiusdem, in illo qui non ponit obicem: atamen si dispositio varietur, reddaturque perfectior, fieri posse vt aliqua gratia detur in posteriore sumptione partiali, quæ non est data in priori. Et ita (vt inquit Suarez *sub finem quintæ sect.*) si Sacerdos sumens successiue partes hostiæ, obicem habeat gratiæ dum priorem partem sumit: illo per contritionem sublato, dum sumit partem posteriorem, recipere gratiæ effectum in eadem posteriore sumptione: quem non recipit in priori: nam digne manducans corpus Christi recipit eiusmodi effectum, dicente Domino Ioan. 6. Qui manducat me vivet propter me. Item si suscipiens in priori sumptione, fuit quidem dispositus, sed remissus, recipiet quidem effectum, sed proportionatum tali dispositioni: sique in secunda sumptione habeat perfectiorem dispositionem, augetur Sacramenti effectus: quoniam quæ est proportio in hac re hominis dispositi ad seipsum non dispositum, eadem est magis dispositi ad seipsum minus dispositum. De hac re plenius idem Suarez in eadem seq. 5. & sect. 6.

Qui in septima disputans vtrum Eucharistia conferat aliquem effectum gratiæ post sumptionem quamdiu Christi præsentia durat manentibus speciebus incorruptis: decernit probabile esse quod si eo tempore quo Christus est realiter præsens intra hominem, is in actuali deuotione crescat, seq; magis ac magis ad gratiæ effectum disponat, in ipso eundem effectum augeri.

Septimum documentum est: Hoc Sacramentum liberare à venialibus, & præseruare à mortalibus. Illud patet ex Concil. Tridentino. sess. 13. cap. 2. vbi dicitur: quod Christus voluerit Sacramentum hoc sumi, tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruemur. De qua præseruatione iam constat ex documento 4.

De remissione venialium doctrina est non modo Magistri in 4. sub finem distinctionis 12. & D. Thom. in cit. quæst. 79. art. 4. sed etiam antiquorum Patrum quos commemorat Suarez in disput. 63. sect. 10. in initio. & Gregor. à Valent. disput. 6. quæst. 7. puncto 1. in secundo effectui: vbi rationem hanc subiungit, quod peccata venialia, post actum peccatum, consistant in priuatione cuiusdam feruoris charitatis: sicut & mortale peccatum, post actum peccatum, consistit in quadam priuatione charitatis. Talis autem feruor restituitur per hoc Sacramentum: ad quod secundum suam institutionem, pertinet restaurare omnem eiusmodi iacturam vitæ spiritualis, iuxta antedicta in documento 3. Quare & per ipsum peccata venialia delentur, condonaturve diuinitus ea Dei offensæ quæ incurta est illorum commissione. Ad quod in eadem sect. Suarez ait requiri, vt Sacramentum digne sumatur, & vt sumens non habeat actualem affectum, quo tale peccatum ei placeat. Qui tamen affectus non impedit remissionem aliorum venialium, quæ tunc nullo modo placeant: nec enim peccatum veniale, sicut mortale, obex est diuinæ gratiæ conferendæ ex opere operato: ideoque ex tali collatione potest haberi remissio aliquorum venialium manentibus aliis.

Octauum documentum est sumptum ex D. Thoma in sequenti artic. 5. Eucharistiam, vt sacramentum est, ac vt sumitur, non remittere ex opere operato peccatum peccato debitam, etiam si vt sacrificium est, seu quatenus offertur, eam remittat offerentibus, atque iis pro quibus offertur: non tamen semper totam, sed iuxta eorum deuotionem. Ad cuius documentum confirmationem facit, quod (vt notat Suarez *disput. 63. sect. 10.*) neque Scriptura, neque Concilia, aut Patres meminerint talis effectus: neque is consequens

fit ex augmento gratiæ, quod per hoc Sacramentum daturum cum reatus peccati, non includat, sicut reatus culpa, maliciam moralem impediret charitatis feruorem ad quem fouendum, tanquam vitæ spiritualis vigorem, hoc Sacramentum institutum est per modum cibi.

Aduerte vero dictum esse non remittere ex opere operato: quia ex opere operantis, actus communicandi vsurpatus debite ab existente in charitate, potest ad remissionem peccati peccati prodesse: non tantum ipsi communicanti, sed etiam alteri pro quo eundem actum Deo obtulerit: alioqui enim sine fructu & incepte fieret, quod est in vsu piorum, ac Doctorum etiam virorum: vt nonnunquam pro aliis communicent, vt pro animabus purgatorij: quod eis aliter prodesse non potest, quam ad prædictam peccati remissionem. Ratio vero est, quia actus communicandi est actus religionis, qui cum de se bonus sit, potest in charitate factus, vt esse meritorius, sic & satisfactorius coram Deo. Cui oblatum pro alio, potest quoad satisfactionem per modum suffragij prodesse ei, pro quo offertur: atq; tanquam per orationem pro alio factam, potest aliquid per illum obtineri à Deo, per modum impetrationis: perinde ac potest per elemosynam & ieiunium. Ad quam impetrationem hoc Sacramentum censetur efficaciam habere specialem duplici nomine, vt in fine eiusdem sect. notat Suarez: tum quod excitet feruorem charitatis: ex quo proficiens actus, maiorem habet, vt ille loquitur, congruitatem ad impetrationem: tum quod exhibeat realem Christi præsentiam & conjunctionem secum, ratione cuius familiaris, & cum maiore pietatis sensu, & deuotionis affectu: oratio ad illum, & per illum funditur: eaque de causa est magis impetratoria.

CAPVT IX.

De Missæ celebratione.

IN Missæ celebratione pars præcipua est ea in qua ex Christi institutione prolatis sacramentalibus verbis: *Hoc est corpus meum, & hic est calix sanguinis mei*, per conuersionem panis & vini in corpus & sanguinem Christi, Eucharistia conficitur, & sacrificatur: ita vt ea non modo sit Sacramentum de quo hæcenus: sed etiam sacrificium, de quo multis, tum alij tum Bellarminus in lib. 6. de Eucharistia, Henriquez in 1. parte summæ Theologiæ moralis lib. 9. Gregor. à Valent. tom. 4. disput. 6. quæst. 11. & Suarez abunde tomo 3. in 3. partem D. Thomæ disput. 73. & reliquis sequentibus. Cum autem ea excedant instituti postri limites, contenti erimus nonnulla notare breuiter, quorum ignoratio reprehensibilis est in Sacerdote.

Primo igitur loco nonnulla de Missæ sacrificio notanda proponemus. Deinde ea considerabimus quæ ad ipsam Missæ celebrationem licitam requiruntur ponderando circumstantias tum personæ celebrantis, tum temporis & loci in quo celebrandum est: tum etiam altaris calicis & aliorum id genus tanquam instrumentorum necessariorum ad eandem celebrationem licite perficiendam. Postremo de iis quæ ea ipsa celebratio cõninet vltra Eucharistiæ consecrationem, dicemus prout sufficere potest ad nostrum institutum.

SUMMARIIPARS PRIMA.

- 143 Eucharistia & sacramentum, & sacrificij rationem habet.
- 144 Ad quam sacrificij rationem pertinet, quod sit oblatio corporis & sanguinis Christi, expressiua sacrificij ab ipso Christo in cruce facti.
- 145 Nullum aliud sacrificium, quam Missa, institutum est in lege noua: & quomodo per ipsum vnicum impleantur qua variis sacrificiis veteris legis præfigurata sunt de eo.
- 146 De actione in qua consistit essentia sacrificij Missæ: & modo quo conditiones sacrificij inueniuntur in consecratione Eucharistiæ.
- 147 Quid videatur tenendum de oblatione quæ in canone adicitur consecrationi: quidque de Eucharistiæ consumptione.